

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe o lună 2 "

Nr-ri de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se însoțesc.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

le nu sîr garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad..

Telefon pentru oraș și comitat 508.

Serisc' defrancate nu se primesc

UNGURII și ROMÂNII în BALCANI.

Maî zilele trecute presa maghiară aducea știrea că al VII-lea corp de armată austro-ungar a primit ordin de mobilizare. Din Temișoara, unde-i comănduirea acelu corp, se vesteau chiar amănunte privitoare la mobilizare.

În același timp se anunța mobilizarea și a corpului XII de armată, din Sibiu.

Ziarele toate spuneau că e vorba de a sta gata ori a interveni chiar în — *Balcani*. Rusia fiind adică legată acum în Orientul îndepărtat, nu se mai poate ocupa de Balcani, cel puțin nu în așa măsură ca în trecut. Va trebui deci ca Austro-Ungaria să se îngrijească de menținerea ordinii acolo.

Ceea-ce trebuie să facă grabnic cu atât mai ales, cu cât Sarafov și soții o declară în gura mare, că îndată ce se desprimăvărează, «comitagii» își încep activitatea în Macedonia.

Unele ziare au pretins că știu și planul de mobilizare — spre Balcani. Monarchia noastră nu s'ar mai duce prin Bosnia asupra Bulgarilor recalcintranți, ci — *în înțelegere și tovarășie cu România* — trupele austro-ungare ar intra pe Valea Oltului și pe la Predeal și mergînd spre sud, ar trece Dunărea cum au făcut-o asta Rușii, la 1877.

N'am dat nici o importanță senzaționalelor știri, tipărite cu litere cursive îndeosebi în «Magyarország». Și eată de ce: nu credem că e necesară o intervenție cu arma în Balcani! Ori cât de ocupat ar fi Țarul în Corea, atîta trecere are el la Bulgari în cât dacă le trimite vorbă, să-l asculte și să se

astămpere. Și chiar dacă «comitagii» ar amenința pacea europeană, ș'atunci în primul rînd *Turcia* e chemată să-i aducă la reson.

Să zicem însă că *Turcia* n'ar mai birui cu Balcanii în flacări. Ș'atunci mult mai nainte de cât să între Austro-Ungaria în joc vor trebui să se aranjeze unele și altele aici, acasă.

Cum anume? Când statul ungar nu are contingent militar nici budget votat ear pe *naționalități* guvernul vrea să le convingă cu argumentele *procurorilor*, e vremea ca Austro-Ungaria să pornească asupra Balcanilor? Și e de presupus că s'ar primi cu osanale armata austro-ungară pe teritoriul român cîta vreme Românii din Ungaria au atîtea motive de nemulțumiri împotriva sistemului dominant?

Înarmați, Ungurii d'aici și Românii din regat nu ne închipuim că ar ajunge să stea alături ca tovarășii de arme *nainte de a se fi făcut ceva serios pentru rezolvarea chestiei naționalităților*.

Cum adică? Noi trei milioane, Slovacii alte trei milioane și atîta Sîrbi, să fim într'atîta desconsiderați în cât chiar când e vorba de a face ceva pentru viitor, va să zică un lucru menit să ne împace, cum e *revisuirea legii electorale, în comisia de anchetă să nu fie chemat un singur reprezentant autorizat al acestor naționalități*, pe când căpeteniilor socialiștilor li-s'a făcut această onoare, deși în comitate tot oamenii guvernului îi tratează pe socialiști drept niște făciunari!

Ce dovedește asta? Nu numai aceea, că guvernul maghiar trece peste plîngerile noastre din prezent, dar că nici despre dorințele noastre privitoare la viitor nu vrea să țină socoteală.

Și este oare, chiar între Unguri, bărbat rezonabil, care să creadă, că dăinuind această stare de lucruri, dorobanțul român o să fie mînat la lupta menită a întări poziția politicianilor pe urma cărora sufer frații d'aici ai eroilor de la Plevna?!

Știm că sunt resoane de stat cari în mod imperios pretind ca la momente date, momente de grea cumpănă, să se treacă peste vocea inimii. Nu e mai puțin adevărat însă, că nici noi nu venim cu pretenții exagerate și absurde, ci că este minimul ce cerem. când stăruim pentru garanții sub cari să putem progresa *ca neam*, cu limba, legea, obiceiurile și cultura noastră națională. Dăm și vom da Cesarului ce este a Cesarului, patriei tot devotamentul nostru și legilor cinstitie... Să ni-se dea dar și nouă cel puțin dreptul de a le spune guvernanților chiar de p'acum, că pe socoteala noastră ori-ce plan ar face fără noi, pe nisip l'ar face. Întăiu să li-se deschidă larg naționalităților porțile vieții constituționale și parlamentare și numai după aceea poate veni momentul de mare politică în Balcani... Mai ales că dacă e până p'acolo, dorobanții români ar ști ei și singuri drumul spre Balcani. Dar că ar fi bine să între odată «cătanele împărătești» în România și ca prietenii, o recunoaștem. Și o dorim!

Din cîntecile irlandezilor.

Cînd noaptea adîncă coboară pe țărnișurile Antrimului și cînd marile coloane basaltice ale șoselei gigantilor samănă de departe cu razele lunii ce se strevăd în apele spumoase ale mării Nordului, o voce tristă și melodioasă suspină în ecourile acestei triste singurătăți. Să fie oare cîntecul plîngător al vr'unei paseri străine rătăcită pe alocurea, care suspină după arborii și semințele îmbelșugate ale patriei sale. Armonia aceasta blîndă și tremurătoare, care se amestecă cu murmurul limpede al serei și care se perde în văile îndepărtate, să fie glasul vr'unui duh ori zgomotul vîntului care suspină, furișîndu se printe mările de lavă?

— E vocea unui copil al verdelui Erin, vocea melancoliei a poetului care geme în tăcerea nopții. Ca și bardul străbun care, stînd pe stîncile bătute din cînd în cînd de valurile spumoase ale mării, și strîngînd la sînul său harpa galică, care înviora altă-dată ecoul Irlandei, povestește în cuvinte dulci lucrurile trecute și mizeriile de acum al nobilului pămînt pe care fanaticul Albion a încolțit mizeria și sclavia. Vai, mizerie, cu roadele tale bogate, mamă nobilă a atîtor eroi! sclăvie pentru tine cu fruntea ta senină, care se ridică în mijlocul neamurilor împodobită cu laurii nenunumăratelor bătălii!

— Vai, Dumnezeu a vroit încă din vremurile acuma apuse cînd regele Anghevin, întovărășit de baronii lui normanzi, cu zale de fer și săbii grele, a cerut tot pămîntul țării, dela capul Malu până la Clear, dela bogatele țărnișuri

ale Shanonului, până pe coastele sălbatice ale Antrimului! Desnădejde! desnădejde! era un pontifice roman, un Saxon care te-a aruncat pradă furiei Normanzilor, tu, Irlanda mea scumpă! Adriane, servitorul servitorilor lui Dumnezeu, cuvintele ucigătoare pe cari, într'un moment de rătăcire, le-ai adresat lui Henric de Anjou, spunîndu-i: Iea Hibernia cu popoarele ei, și-le dau pentru dinarul S-tului Petru!...

— După-cum Fiul omului a fost vîndut de apostolul necredincios, așa și tu, nobilă Erin, ai fost înstrăinată de tatăl comun al credincioșilor. Și tu trebuia să duci crucea în noroade, trebuia să fii strivită de picioarele greilor soldați, supusă insultelor poporului; tu ai fost aleasă pentru a doua rescumpărare și în mijlocul suferințelor, ai ridicat spre ceruri ochii tăi înlăcrămați, pentru a găsi acolo curaj și mîngăere.

— Vai, de cîte ori, dela acea zi cernită, n'a plîns Biserica d'asupra ta, și tu trimiteai până la dînsa vocea ta rugătoare, din adîncul rîntărilor în care ai fost împlîntată! Lăcrămile ei s'au amestecat cu ale tale, rugămintele ei s'au urcat cu ale tale până la tronul veșnic și un gînd de viitor căzu pe fruntea ta palidă, ca o blîndă rază de soare primăvăratec, care încolțește floarea mirositoare pe vîrfurile mîntilor înzăpădiți.

— Și cu toate aceste, Irlanda nu căzu ca bradul verde sub săcurea tăietorului; ea să ridică gemîndă de furie cînd caii Normandiei frămîntară văile ei, cînd drapelele dușmane se desfășurau pe dealurile ei! A trebuit ca unul din fiii tăi, cu brațele vinjoase și puternice, să

se revolte contra mamei lui, pentru-ca să încovoie genunchii înaintea unui stăpîn, Irlanda mea iubită! Blestemată fie-ți etern memoria, rege din Laghoniagh, Deimot, fiu lui Monogh! tu, a cărui voce scelerată strigă străinul în ajutorul tău, pentru-că, prea slab înaintea unui dușman, nu se găseau în toată armata destule săbii cari să se ridice pentru tine. Lașule!...

— Nu, Irlanda nu coboară fără glorie în viltoarea adîncă a nefericirii, copii bravi muriră pentru dînsa și, de multe ori, în fața săbii ei victorioase, a văzut fugind Englezul înspăimîntat; de multe ori, un strigăt de groază și de libertate răsuna în ecoul munților săi, de multe ori vocea poporului său muge ca un Ocean la apropierea furtunii; și atunci, Albione, lorzii tăi îngămfaiți, miniștrii necredincioși și corupți de credința ta moartă, neguțătorii tăi lacomi, soldații tăi mercenari, au gemut. Atunci li-se păru că ved harpa irlandeză pe zidurile cetății londoneze, îngînînd un cînt de doliu!

— Albione, ce ai făcut cu soru-ta, frumoasa și nobila Erin? Tu ai înșfăcat-o de buclele ei bogate, ai lovit-o peste obraji ei în inimă, i-ai sorbit sîngele, i-ai savurat lăcrămile, ai ris de țipetele ei desperat, ai contemplat cu privirea rece nenorocirea ei. Și cînd, uitînd de crimele și de cruzimele tale, biata Erin și-a cerut ertare și a încercat să-ți spună cuvinte de dragoste, tu i-ai răspuns disprețuitor, mîrîndu-i durerea de care plîng neamurile cele mai mari și, rîzînd ca un satan în mijlocul luxului înșelător ce te înconjoară, ai cerut aur... pentru nobilii tăi stăpîni, pentru mîndrii săi repre-

Comercianții Români din Arad.

Sâmbătă, în 7/20 Februarie să va aranja în sala dela »Crucea Albă« cea dintâiu petrecere cu dans a comercianților români din Arad.

Pentru noi faptul acesta este de cea mai mare importanță.

Poporul românesc din Ungaria, scăpat abea acum 50 de ani din jugul iobăgiei, numai cu nespuse greutate a putut să nimerască ici-colea drumul, ce duce spre fericirea pământescă.

Lăsați în voia soțiilor, Români liberați din acel jug secular, la început nu știuseră să profite de libertatea muncii și a concurenței, ci mai vartos daseră friu liber slăbiciunilor omenești și intraseră astfel într'o miserie și mai mare, ca cea din timpurile fundale.

Cu deosebire comerțul și industria, aceste două izvoare nesecate ale bogățiilor pământestii, rămăseseră și mai departe cu deservire străine de preocupățiunile poporului românesc.

Așa, să explică faptul, că prin cele mai frumoase sate românești o mulțime de străini și-au făcut cuib, și-au adunat averi însemnate tot din sudoarea țăranilor noștri. Că pentru Români industria era lucru rușinos, pe comerciant îl numesc și astăzi »grec« și fiț de Români, intrați pentru învățatură la industriași ori comercianți, erau chiar de batjocură înaintea fraților de acelaș sânge.

Nu mai cu multe greutate și nespuse de încet au început țăranii români să înțeleagă adevărul, că meseria, industria și comerțul sunt pluguri de aur, pe a căror brazde răsare bogăția.

Și astăzi ni-se pare, că au răsărit și pentru Români zorile unei dimineți fericite Orașele — înfloritoare de prin ținuturile locuite de Români încep să găzduiască tot mai mulți ucenici de meserie și de comerț.

Nici nu cunoșteam mai-nainte comercianți români în Arad, foarte puțin în provincia Aradului, locuită aproape exclusiv de Români.

sentanți, al căror conștiință prețuește cât și roadele Indiei; aur pentru tine care veghezi tremurândă pe o comoară de aur!

— Vezi tu, Albione, vei fi aruncat din carul tău, ca nevrednicul Antiochus, vei fi bătut cu vergi ca Heliodor; vei plânge stingher în sinul mării, ca Venetia, care a fost mare și crudă ca și tine. Vântul morții va sufla asupra ta; va risipi valurile tale; el îți va umplea sinul de o groază misterioasă; vocea ta poruncitoare va deveni mai slabă de cât sborul ușor al vântului care de-abea mișcă petalele florilor de eglantină. Și nimeni nu te va plânge; nici o rugăciune nu se va mai ridica pentru tine spre cerul mănios.

Nu va mai fi nici un ecou pentru bocele tale, și o voce ascuțită te va urmări pretutindeni în viața ta înorată, strigând în largul lumii:

„Albioane, ce ai făcut cu sora ta, frumoasa Erin“?

— Și acuma, Irlanda mea mult iubită, poetul care cântă în întunerecul nopților, furia și speranțele tale, te cheamă prin ecoul coloanelor din Antim; vino de-l vezi în gândurile lui de viitor, vino, ca o aparițiune bine făcătoare, să îndeplinești gândul lui de dragoste și devotament nemărginit. Nu ești tu oare, mama mea, care, îngenunchată pe țerm, te rogi pentru întristații tăi copii?

Ne închinăm ție, buna noastră maică!

— Vai, cât de frumoasă ești încă, dragoste în durerea ta sublimă! Ce mângăere vie și sfântă strălucește în ochii tăi albaștri; azurul îți mișcă cosițele, și valurile muginde ale O-

Spre cea mai mare bucurie aflăm acum, că în Arad sunt aproape o sută de ucenici numai la comerț, poate și mai mulți pe la industriași. Și în școala de meserii, ce o susține statul în Arad, învățăceii români săraci sunt și lipsiți, dar profesorii sunt plini de laude la adresa lor și din acești suferinzi băieți o să iasă clasa frumoasă a meseriașilor români, bogați, mulțumiți și fericiti.

Fără să-l cunoaștem, fără să știm de dinșii, fără să-l căutăm, ne trezirăm într'o bună dimineață cu zvonul, că tinerii comercianți din Arad să pregătesc să aranjeze o petrecere cu dans, că în acest chip să contribuie și dinșii la împodobirea sfintei biserici românești de lângă episcopia Aradului. Ce bucurie nespuse.

Eată Românul începe să pună mâna pe izvorul bogăției și la cea dintâiu răsulare a comerțului român, gândul tinerilor comercianți este sfântul altar. Ce devisa frumoasă, ce idee însuflețitoare. Ora et labora, muncă și rugăciune.

Intreg publicul românesc din Arad a tresărit de bucurie. Și se pregătește să întimpine cu nețermurită iubire intrarea tinerilor comercianți în viața românească. Nu va lipsi dela petrecerea lor nici un singur Român, care iubește munca și altarul.

Seara de Sâmbătă va fi ispășirea unui păcat secular. În seara de Sâmbătă se va da comerțului satisfacție deplină din partea Românilor arădani. Atunci se va dovedi, că Românii s'au trezit, că înțeleg marea însemnătate a muncii cinștite, da-se-va atunci onoarea cuvenită acestei ocupațiuni, care până acuma nu-și aflase prețuire între Români.

Nu la fală românească îndemnăm cu acest prilej pe tinerii comercianți, nici nu le cerem, ca de acum înainte cu zgomot să dea semn de ființa lor românească, ci ne bucurăm de existența lor, și la muncă îi îndemnăm, la învățatură dela soții lor de alte neamuri, cari ca furnica muncind și întăriți mai ales cu arma cruzării au știut să-și ridice palaturii și să pună mâna pe bogățiile pământului.

ceanului, îți udă pliurile rochiei tale albe. O armonie sfântă și răpitoare te înconjoară, căci nenorocirea e bine cuvântată...

Paloarea frunței tale dovedește grelele tale suferinți; dar ce suris sublim îți tremură buzele... Nu sunt oare cuvintele armonioase ale unui imn de mângăere, pe cari le amestecă glasul tău molcom cu sunetele harfei, până când soarele coborînd pe plajurile acestea întristate, va răpi visul poetului? Atunci totul va dispărea, afară de durerea ei, și ultimele accidente ale vocii sale, vor arunca în ecou îndepărtat cuvintele acestea sublime: Irlandă, Irlandă, Dumnezeu te aibă în paza lui!

HAZURI.

In tren.

— D-nă, — zice un călător unei dame frumoase care se afla în acelaș compartiment, — bărbatul d-tale doarme.

— Dar de unde știi că bărbatul meu doarme?

— Dar cine altul ar îndrăzni să doarmă în prezența d-tale?

*

Pe calea Victoriei. Păcală vede o grămădeală de lume.

— Ce s'a întâmplat? — întrebă pe un băiat.

— O trăsură a călcat pe o cucoană.

Păcală se repede cu ochii plini de speranță, murmurând:

— Oh, Doamne!.. Dacă ar fi soacră-mea!..

Le vom da însă Sâmbătă seara dovadă, că între Români comerțul este ocupațiunea cea mai venerată și că pe ei îi socotim cei mai dragi tovarăși ai noștri. Cu iubire îi îmbrățișăm și vestim tuturor fraților să înțeleagă rostul muncii comerciale. Nu va trece jumătate de veac, și cu ajutorul lui Dumnezeu, la care mai întâi și-au înălțat gândul tinerii comercianți români din Arad, satele românești vor găzdui în sinul lor meseriași industriași și comercianți români, a căror fericire și bogăție va da nouă strălucire neamului întreg.

Să le ajute Dumnezeu.

Tulburări în Balcani.

Cu data de 15 Februarie se scrie că la Giacova, în Macedonia, *lupta se urmează cu cea mai mare vehemență*. Albanezii înarmați au năvălit asupra primăriei și i-au dat foc. Din Uescueb a și plecat o trupă mare condusă de Sukri pașa, pentru a pune capăt tulburărilor cari domină p'acolo. Albanezii sunt adică complect organizați și dispun de mijloace suficiente pentru a urma lupta.

Comitetul central revoluționar a și adresat un apel, îndemnând populația să nu semene la primăvară și peste tot, să nu cultive pământul, pentru-că sânge mult va acoperi acel pământ și pretutindeni focul va mistui tot.

Războiul ruso-japonez.

— Știri din străinătate prin poșta.

„National Zeitung“ află că la Petersburg se așteaptă ca flota rusească să fie învinsă; dar se mângăie că adevăratul războiu va începe pe uscat.

— Se desminte vestea dată de „Associated Presse“ că la lupta întâia dela Port-Arthur ar fi fost înecate 11 vase japoneze (torpiloare).

— „Slovo Polskie“ află că niște emisari îndeamnă pe țăranii din Polonia rusească să se răscoală contra Rusiei, când Rușii vor fi încurcați în Extremul-Orient.

— O depeșă din Berlin vestește că vase de război rusești ar fi prins un vapor poștal japonez de pe linia Nippon, în apropiere de Hong-Kong. Altă depeșă tot din Berlin vestește că Germania va lua măsurii ca războiul să rămâne localizat și să nu se întindă în China.

— „Di Zeit“ zice: „Flota rusească dela Port-Arthur, având cunoștință de puterea sa, se așteaptă mai curînd la o luptă navală mare, de cât la un atac atât de îndrăzneț cu torpiloarele. Și astfel acest popor mic și iute, dar fără frică a câștigat întâia biruință. Suntem înclinați a o privi ca simbol pentru războiul întreg. Dar am greși. Puterea Rusiei nu s'ar nimici nici într'o luptă uriașă, necum într'un atac de noapte, dar războiul de față pare a cuprinde și un element moral. Începutul lui arată că, chiar când hotărîrea o are forța, nu învinge tot-deauna puterea brutală. Lumea e aceluși curajos, nu aceluși mai tare“.

— N. Fr. Pr. privește atacul de lângă Port-Arthur și bombardarea Port-Arthurului ca o manevră pentru a acoperi transportarea de trupe japoneze în Corea. N'au avut nici gândul de-a nimici flota rusească, nici a lua Port-Arthurul. Dovadă că pe dată ce debarcarea la Chemulpo a reușit, flota japoneză s'a și retras. Totuși, pentru Ruși, a fost o bătălie navală percutantă: din 4 vase mari de război, 6 încrușișătoare și 10 torpiloare, 3 vase mari și 2 încrușișătoare au fost scoase din luptă. „Gezarevic“ (16.300 tone), „Retvișan“ (17 000), „Poltava“ (11.000). Încrușișătoarele stricate sunt „Pallada“ și „Bogarian“ (7000 tone). La Chemulpo au mai pierdut Rușii pe „Variag“ (6500 tone) și pe „Coreet“ (1270).

Dar tot odată flota rusă din orientul Asiei perde și pe cea care n'a mai îndrăznit să plece de la Suez. Flota dela Vladivostoc e blocată de ghiată; deci flota rusească nu mai joacă rol în lupta ruso-japoneză. În veacul trecut nu se cunosc asemenea pierderi mari nici în cele mai mari răsboaie navale. Lupte mari pe uscat nu se pot aștepta până peste două săptămâni. La lălu ar da Japonezii de greutate, dacă ar cerca să-l treacă.

— Strategia admiralului Togo a fost următoarea: Când au plecat cele zece vase de transport cu soldați din Nagasaki la Chemulpo, flota de război trebuia să le apere de atacul Rușilor. De-aceia a trimis în prima linie 14 torpiloare să curățe marea — acestea a spart cele trei vase rusești. A doua zi a atacat Port-Arthurul cu 4 vase de război (Mokasa, Azahi, Fuii, Sikişima) în linia întâia și în linia a doua alte 4 (Ztuma, Yakumo, Azama Ivate). Astea au început a bombarda Port-Arthur și vasele aflătoare afară din port, între care cele sparte „Retvizan“ și „Cezarevici“. Scopul bombardării a fost să oprească flota rusă de a eși din port și în adevăr că nu putea eși, de oare-ce portul interior e separat de mare prin o trecătoare foarte puțin adincă și îngustă, așa că ar fi trebuit să treacă unul câte unul vasele de război, expunându-se tunurilor concentrice ale flotei japoneze.

În lupta aceasta din dimineața lui 9 Februarie au luat partea „Poltava“ și încrușiătoarele „Novik“, „Rinrik“, „Diana“ și „Ascold“, cari n'au putut face nici o ispravă cu tunurile lor slabe de 20, 15, 12 centimetri calibru. „Poltava“ însă și celelalte au fost grav lovite.

Greșala de a fi avut două baze de operații, (Vladivostoc și Port-Arthur) s'a răzbutat cumplit.

— O autoritate militară austriacă declară că războiul pe apă e ca și pierdut de Ruși; dar crede că nu vor fi bătuiți și pe uscat. Soldatul rus nu se dă învins, pierd, dar nu se retrage și se luptă cu înverșunare. Tot așa se zice și de Japonezi; dar de Ruși suntem siguri, căci i-am văzut în atâtea lupte în Europa. Japonezii au avut a face numai cu dușmanii de rasă galbenă. Poate să ne facă Japonezii o surprindere și în această chestie; dar față cu bogăția în oameni a Rusiei, greu va putea fi biruită.

— Conducătorii flotei japoneze au învățat mai toți arta militară în Anglia, iar cei-l'alți au fost în Anglia de au făcut studii speciale.

În fruntea ministerului marinei stă admiralul Yamamoto, un specialist de mână întâia, dar care nu are nici o comandă. Vice-admiralul Togo e adevăratul comandant activ. E complet educat în Anglia. S'a distins în lupta cu China, comandând încrușiătorul „Naniva“. E în vîrstă de 55 de ani. După el vine căpitanul Șimamova. Cel mai însemnat din oficeri e Kanimura. Comandă 6 încrușiători, la înarmarea cărora a fost față în Londra. Comandanți de divizie sunt contra admiralul S. Deov, S. Urgu, T. Hashita. Nu trebuie de uitat admiralul Ito, care a comandat flota japoneză în luptă cu China.

— Din izvor rus se spune că pierderile Japonezilor au fost mari în lupta dela Port-Arthur: Un chiurasat și 2 încrușiătoare au fost silite să se retragă din luptă la adinc. Cele 2 încrușiătoare s'au scufundat înainte de a ajunge la Weihei-Vei. Flotila de torpiloare a suferit de asemenea; 4 au fost scoase din luptă, 3 s'au scufundat și 2 au fost nimicite. Japonezii au pierdut 19 ofițeri, 117 mateloiți și 200 răniți.

— „Novosti“ crede că admiralul a lucrat fără ordinul guvernului japonez, care va pedepsi pe vinovați. „Novoie Vremia“ zice: „Caute diplomații aliați; poporul rus cunoaște numai unul singur: activitatea și energia proprie.

— Din izvor japonez se confirmă că „Variag“ și „Coreet“ s'au scufundat sparte de ghiulele japoneze, înaintea Chemulpulului.

— Oamenii speciali cred că e foarte cu putință ca Japonezii să ia Vladivostocul, Port-Arthurul și Nucivanpul, Port-Arthurul foarte ușor prin foame.

— Clemenceau amintește că și Franța sub Ferry a început războiul cu China fără declarare de război după ruperea relațiilor diplomatice.

— „Die Zeit“ arată că în cele dintâiu trei zile Rușii a pierdut zece vase mândre de război, iar Japonezii numai un vapor.

— *Greutăți pentru Rusia în Siberia Orientală.* Am vorbit de panica ce s'a iscat la bursa din Moscova, la primirea știrilor că răspunsul

Rusiei nu cuprinde concesiunile cerute. După corespondentul ziarului „Standart“ din Moscova, circula știri al căror izvor nu poate fi controlat că trupele trimise pe locul războiului sunt bintuite de foame și de boli.

O confirmare oficială negreșit că nu se poate aștepta, dar nu e îndoială că soldații sufer din pricina frigului. Bărăci pentru un număr mare de trupe nu există de cât în teritoriul Tvan-Baikalian și la Nikolsk-Ussurisky. Între aceste două puncte, adică în toată Mandșuria, nu există aproape de loc adăposturi. Lacul Baical e acum înghețat și comunicația pe o întindere de 40—60 mile se face pe jos sau călare. Preparativele de război cresc mereu. Trupele pleacă pentru Extremul-Orient zilnic; dar entuziasmul populației nu e mare. Concedierea soldaților al căror termen expiră în acest an a fost amănată, și o parte din rezerve a fost chemată. Comerțul, care în ultimii ani era foarte înfloritor, stagnează cu desevirșire, și până și rubla, care la această epocă a anului se urcă, a început să scază cu toate eforturile d'a-i ținea cursul sus.

Petersburg, 16 Febr. Aici n'a sosit nici o știre despre pretinsa înfrângere a Japonezilor cari voind să debarce, ar fi suferit pierderi de 400 soldați.

Rușii la Fen-Huan au concentrați 37.000 soldați. La Ioko-Soca au sosit 2 cuirasate japoneze.

Grija cea mai mare o are guvernul în privința căii ferate mandșuriane. Căci dacă japonezii ar reuși să strice această cale ferată, asta ar fi fatal pentru Ruși. Și până acum peste 40.000 soldați trebuie să păzească linia.

„Times“ primește știrea că Japonezii au prins un vapor german — „Emma“ — care ducea spre Port-Arthur dinamită. D'a-semeni au prins un vapor rusesc.

Japonezii bombardează orașul Dalny.

Telegrame.

Berlin, 16 Febr. „Vossische Zeitung“ scrie că flota de Nord rusească (Kronstadt) abea peste 7—8 săptămâni poate sosi la Port-Arthur. Ear trupe pe uscat din partea apuseană Rusiei numai la vară ar putea sosi în Mandșuria.

Londra, 16 Febr. După știrile primite, aici se crede că Japonezii au reușit să intre în Mandșuria, trupele rusești neputând împedeca debarcarea.

Sunt indicii că legătura telegrafică cu Port-Arthurul este întreruptă. Marele duce Alexe stă izolat acolo și n'are nici un contact cu Vladivostocul. Calea ferată și telegraful în apropiere de Port-Arthur sunt stricate. Trupe japoneze au reușit să debarce aproape de oraș, pustiind tot.

Inundări. *Brad, 16 Februarie.* Crișul, în urma ploilor mari, a ieșit din albie și revărsându-se, a cauzat stricăciuni multor case.

Urmarea războiului. *Budapesta, 17 Februarie.* În urma știrilor privitoare la război, prețul grâului s'a ridicat la 9 florenți.

S'a răspândit știrea că la Petersburg s'a făcut un atentat la viața Impăratului Nicolae.

Revolta militară. *Lemberg, 17 Februarie.* Husarii din reg. 12. cari la primăvară e vorba să fie mutați la Arad, în urma instigațiilor celor ce au servit 3 ani, s'au revoltat. Comanduirea a arestat 4 suboficeri și 16 soldați de rând.

Idealul american.

Cartea lui Roosevelt.

Arad, 15 Februarie.

Președintele Statelor-Unite, dl *Roosevelt* a scris iarăși o carte, în care explică ce ideal național are înaintea ochilor adevăratul patriot american și potrivit cu aceasta ce datorințe are cetățeanul american?

Nu cumva europeanul să crează, că în Statele-Unite oamenii nu se închină de cât Mamonului și n'au alt ideal de cât dolarul. Eată ce zice cel dintâiu democrat urmașul înaintătorilor lui ca Washington, Monroe, Lincoln, Hrant, Cleveland și Mak-Kinley:

„Nu e nimic mai ușor de cât morala negativă... A nu face nimic, ca să nu facem rău: mai ales filosofia asta este care conduce pe compatrioții noștri mai slab. Căți nu se culcă seara cu conștiința liniștită și îndestulată cu sine, căci doar le-a stăces ziua întregă a nu s'atinge de portmoneul deapropelului lor...“

Roosevelt nu se îndestulește cu atâta, el pretinde ca moralul să fie activ și să caute mereu prilej d-a putea fi în activitate.

Și se ocupă de chestiunea educației tinerețului american; cercetează relativitatea între politică și morală; și curajos în lăchup american tratează chestiunea păcii și a războiului.

S'adresează către tinerimea universităților din Harvard, Yale și Columbia:

„Cu tot dreptul putem aștepta, că aceia, pe cari cu atâta grijă și jertfe îi educăm, odinioară vor aduce prin munca lor serviciul statului. Majoritatea oamenilor noștri cu pregătiri, sunt necesități a presta muncă cu care să-și câștige pâinea de toate zilele și pe ast-fel de cariere, unde succesul pretinde om întreg. Tot una! Comerșantul, tot așa ca învățatul, juristul, inginerul, scriitorul — sunt deopotrivă datorii societății și de sub datoria asta nu-î mântue nici un fel de obligămint personal. Tocmai clasa oamenilor cu pregătiri științifice nu cumva se creadă despre sine, că este privilegiată! Dacă cumva într'atâta nu, că are mult mai mari datorințe față de interesul public, față de națiune. Universitățile noastre numai atunci își implinesc misiunea, dacă stau în contact viu cu pulsațiile vieții naționale. Cine în viața națională nu-și scoate partea de muncitor este un netrebnic, chiar d'ar fi cât de învățat și de acesta n'are nici o lipsă națiunea.

Democrația americană — fără îndoială și cu toate protestările oficioase tinde spre contralisare. Roosevelt fără decepțiune dar deplin trezit din iluzii vorbește despre politică și deși știe în ce situații neplăcute, ingrâte și nemulțumitoare s'ajunge luptătorul public: disprețuește pe acea cari acasă de lângă cuptor critizează și bagatelisează munca politicianilor.

„Cine se nteresează de politică acela așeze-se la fapte și nu critizeze. Acela, care acasă, își citește în liniște ziarul, cu multă bunăvoință declară că politica este tot așa prostie pe cât de oameni netrebnicii sunt politicianii. — Un om de acesta nu ne absolvă pe noi. Rolul binefăcător nu este a censorului, care departe de tere-nul luptei își fabrică critica — acela are drept la recunoștință, care intră în luptă și nu să sperie nici de oboseli nici de sânge...“

Cum își închipue Roosevelt politicianul ideal? „Acel om care vrea se implinească muncă politică cinstită, deamă și rodnică, trebuie să fie sănătos, cu bărbăție într'insul, fie întâiu de toate de curagiu moral și fizic. Serviciul patriei numai atunci putem aduce, dacă o facem fără interese egoiste, dorind sincer fericirea republicei. Dar fie tare omul, să poată intra fără teamă la luptă și corporal și spiritual cu aceia pe cari voim a-i bate. Dacă nouă ni se dă lecții, să știm răbda fără plângere și ponos — dar apoi să și știm da 'napoi lecția cu vîrf și îndesat!... Fără putere bărbătească, nu este fericire, fie ori cât de mare puterea intelectuală, ori cât de multă tandreț, ori cât de mare bogăția. Insemne-și fie-care cetățean american, că în viața publică ca și în cea privată trebuie evitată iritarea, cearta — dar a ne apăra drepturile, asta ni-e datorință. Insemne-și, că decât tiranul și guralivul mai demn de dispreț nu e numai lașul. Omul, care nu este în stare a isbucni în o ciudă legitimă și nu simte repulsiune laudabilă la vederea unei blăstămății, acela, care nu cere dreptatea față de păcătoși: este parazitul prisosul netrebnic al republicei. Acela, din care lipsește energia morală ori fizică, nu folosește nicăiri. Ca un politician să fie în adevăr spre folos patriei sale, ca să merite recunoștința concetățenilor săi: să dispună de acele virtuți bărbătești pe cari le admirăm în soldat pe câmpul de luptă.“

DIN BUCOVINA.

Jubileul Junimii.

Sub acest titlu „Deșteptarea“ scrie:

Marți și Mercuri au avut loc la Cernăuț festivitățile jubilară ale societății academice „Junimea“, care a serbat 25 de ani ai existenței sale. Cu adâncă emoțiune și vie dragoste societatea românească din toată Bucovina, persoane distinse din Regatul României și delegațiunile ale societăților studențești dela mai multe universități au luat parte la această frumoasă festivitate, care pentru membrii „Junimii“ a fost un tribut al recunoștinței, ce o datoresc focarului, în jurul cărui sunt adunați.

E scurtă viața de 25 de ani, dar de ajuns ca „Junimea“ să aibă astăzi aproape în fie-care casă a inteligenței române și în multe case țărânești din Bucovina câte un fir de rădăcina. Din toate colțurile Bucovinei, ba în bună parte din Transilvania și din România se recrutează contingentul de odinioară și de astăzi al „Junimii“. Astăzi societatea are în toate părțile o basă largă, pe care se razimă, ea iubeste poporul și este iubită de popor: la soartea ei ia parte activă poporul românesc din toate regiunile Bucovinei, fără deosebire de sex și etate.

Pe toți îi unește un singur dor, dragostea de neam, caldă și curată. Aceasta este steaua luminoasă, de care se călăuzește „Junimea“ și în jurul ei roește poporul român, ca să-i fie viața și puterea.

Minunatul drapel oferit de doamnele și domnișoarele române este simbolul viu al acestei legături și al iubirii de neam, ce trăește în toate inimile românești.

Legătura de iubire manifestată are temeiuri solide în activitatea de până acum a „Junimii“. Societatea și-a înțeles rostul, care i-a dat naștere. A înțeles, că nu are să mărginească activitatea sa la cercul strimț studentesc, ci că are misiunea de a propaga în cele mai largi pături conștiința, cultura și solidaritatea națională, să redeștepte poporul din amorțeala în care se mai afla el cu 25 ani în urmă. Cu focul și curajul tinereții „Junimea“ a purces la împlinirea acestei misiuni și activitatea ei este astăzi încoronată de un frumos succes.

Cu prilejul serbărilor frații din Regat, din Macedonia și Transilvania se minunau de frumoasa limbă românească, ce o vorbim — noi, cari încă cu puțin ani în urmă treceam înaintea celorlalți frați ca o frântură pierdută, ce nu-și mai știe limba.

Serbările s'au ținut la înălțimea, la care stă „Junimea“. Ele au fost de toată frumuseța, în fond și în formă, o apoteosă a activității regulate, ce o desvoaltă societatea. Aceasta activitate se ramifică pe terenul științei și artei românești, ea propagă contactul viu și frățesc între studenții români, cât și între toate păturile poporului român, dând tuturor baza largă a simțirii și cugețării românești.

Cu dușoșie și însuflețire am participat cu toții la aceste serbări înălțătoare. Ele vor rămănea neșterse din inimile și amintirile noastre. Dar ele ni dau și temei la speranțe dulci într'un viitor frumos.

Din străinătate.

Situația în Balcani. Respingând concluziunile cător-va ziare rusești și italienești cari afirmă că situațiunea în Balcani ar putea să se agraveze în urma războiului din Extremul-Orient, ziarul „Fremdenblatt“ zice:

Este adevărat că reformele găsesc cel mai mare adversar chiar în Balcani. Poarta nu le primește de cât de nevoe; șefii mișcării macedonene le primesc în mod ostil, șovinistii bulgari le consideră cu nemulțumire. Cu toate acestea temerile manifestate sunt lipsite de temei, căci războiul ruso-japonez nu poate face ca Rusia să neglijeze cu desăvârșire interesele sale cealalte; Rusia va fi tot-deauna în destul de tare pentru a duce la bun sfârșit opera reformelor.

Este cu totul inexact că Austria ar avea intențiunea să profite de războiul din Extremul-Orient pentru a slăbi înțelegerea sa cu Rusia și să procedeze singură în Balcani. Nu, zice oficiosul vienez, Austria nu țintește cuceriri în Balcani. Austria voește numai să asigure pro-

speritatea în Balcani, prosperitate de care s'ar folosi și vecinii. Acțiunea Austriei este bazată pe expresiunea voinței Europei și și-a asumat această sarcină în unire cu Rusia.

Terminând „Fremdenblatt“ zice: Ori-care ar fi evenimentele ce ni-le rezervă viitorul, cele două imperii vor trata de comun acord chestiunea Orientului.

CHESTIUNEA COREANĂ.

Corea joacă ce e drept un rol pasiv, dar un rol important, în actualele circumstanțe. Din timpurile cele mai vechi peninsula aceasta a fost trăsura de unire între continentul asiatic și insulele Japoneze. În antichitate Japonezii au trecut pe actualul lor regat; mai târziu, secole întregi tot prin Coreă și au făcut drum la Japonia toate influențele spirituale ale Asiei răsăritene, influențe cari au fost atât de hotărâtoare pentru cultura acesteia. Iar Japonia a considerat tot d'a una această țară ca teatrul cel mai apropiat al isprăvilor sale viitoare.

O legendară predecesoare a actualului Mikado a întreprins încă din anul 200 după Christos o expediție în Coreă. Multe altele au urmat.

Căci Coreea este considerată de Japonia că i-se cuvine, că este fireasca sa sferă de interese, cum în vechime Asia Mică era pentru Grecia, Africa pentru Roma, cum astăzi Algeria este pentru Franța și cum Marocul ar fi pentru Spania, dacă aceasta ar fi mai tare. Și aceasta cade cu atât mai mult în cumpănă astăzi când conștiința Japoneză a căpătat o forță extra-ordinară printr'un neasemuit de repede proces de asimilare al mijloacelor de război și al industriei europene. Prima expansiune japoneză provocată de această nouă conștiință a forței sale s'a îndreptat firește tot spre Coreă; războiul chino-japonez din 1894, câștigat hăus la main de Japonia începu prin proclamarea independenței acestei țări de sub suzeranitatea Chinei; evident în scopul de a înlesni prin aceasta creșterea influenței Japoneze.

Dar Coreea este de cea mai mare însemnătate pentru stăpânirea Rusiei în Asia răsăriteană. Dacă Rusia voește să-și mențină preponderanța ei acolo, ea trebuie să aibă aceiași stăpânire asupra Coreei ca cea de până mai anțărț a Chinei: Coreea, în stăpânirea japonezilor agresivi, ar fi tot-d'auna o periculoasă poartă de intrare pentru posesiunile sale continentale.

Nu de mai puțină importanță pentru Rusia, din punctul de vedere maritim, este această peninsula. Legătura între coasta rusească nord-estică, în special între Vladivostok și noile porturi rusești din Marea Galbenă este strimtoarea coreană, care în Rusia se cunoaște sub numele potrivit de „Bosforul Galben“. Rusia, dacă voește să aibă vre-o stăpânire maritimă pe coastele Asiei răsăritene, trebuie să aibă la îndemână această strimtoare. Ea nu trebuie să permită japonezilor, care deja a întărit insula Șușima din acea strimtoare și care are în portul corean din față, Fusang, o puternică colonie japoneză, să pună complect mâna pe ea prin întărirea Coreei. Acestea sunt, respectiv, interesele Japoniei și Rusiei în Coreă.

Poporul corean însuși va lua puțină parte activă în acest conflict. Deși în număr de 20 milioane, este foarte slab din punctul de vedere militar; în tot decursul istoriei lor, Coreanii n'au opus nici o dată rezistență serioasă unui vecin puternic, și astăzi sunt și mai incapabili; organizațiunea lor militară — prin instructori ruși — este la începutul ei, puterile lor maritime sunt nule, și guvernamentul lor patriarhal, în mâinile unui incapabil, este cu totul neapt pentru vre-o acțiune energetică. Inșă ura lor înăscută pentru străini trebuie să se considere ca un factor eventual în desfășurarea evenimentelor. În prima linie ei urăsc pe japonezi, ale căror dese și seculare incursiuni prădănice au provocat o ură tradițională. Dar, și față de Ruși ca în genere față de toți străinii numai prietenie nu se manifestă la Coreani. Stăpânirea cea becisnică nu este în stare să împiedice izbucniri revoluționare ale acestel uri. Aceasta, însă dau vecinilor prilej de intervențiune. Așa s'a întâmplat la 1894...

Iu cea ce privește pe Japonia, repede sa dezvoltare și identificare cu civilizațiunea apusă, a provocat uimirea admirativă a lumii occidentale, dar și greșita ei convicțiune că Japonia privește pe inițiatorii ei cu respect și admirațiune. Cu totul din potrivă. Cunoșcătorii ches-

tiunei știu că marea revoluțiune socială din anul 60, care apro dus Japonia actuală și care a deschis țara străinilor, știu că ea a fost provocată din ura poporului contra străinilor, cărora Șogunii făcuse prea multe concesiuni, socotea poporul. Și această ură dăinuiește până astăzi de și noul regim recunosc repede că deocamdată trebuie să se pună bine cu străinii. Cu tenacitate și pe față japonezii nu și au asimilat toate cunoștințele militare, științifice și politice ale străinilor de cât cu gândul de a se sluji odată de ele în contra lor. Și acum noi suntem considerați de dâșii ca barbari, cari numai din întâmplare au ajuns la superioritate în acestea — și numai în acestea — și cari pot fi ajunși cu înlesnire. Și astăzi, ușorul lor triumf asupra Chinezilor, i-a îmbătat într'atâta, încât, după cum zice scriitorul von Brandt, în mod spiritual, ei sunt pe punctul de a considera asimilarea rezultatului muncii culturale de secole a Europei, drept rezultat al propriei lor munci spirituale.

Firește că guvernul lui Mikado își dă seamă de diferența între o luptă cu Chinezii și una cu Europeii, dar pozițiunea lui este foarte grea față de pasiunile naționale. Aci stă stămburele întregii situații actuale, acestea sunt cauzele primordiale ale conflictului. O trăsură caracteristică a Japonezilor e năzuința după fama de războinic, nu deosebită de impulsivitatea timpurilor istorice germanice. Și după-cum atunci stăpânitorul trebuie să dea de lucru spiritului războinic al vasalilor săi, fiind răsplătit prin stăpânirea țărilor cucerite tot cam astfel se presintă astăzi năzuințele războinice ale Japoniei.

Reprezentanții ai acestor tendințe este clasa Samuraiilor, vechi tradițiuni și drepturi feudale. Această clasă este astăzi reprezentanța inteligenței și energiei națiunii; aproape toate funcțiunile publice, civile și militare sunt în mâinile ei și cum în urma revoluțiunii situațiunea ei economică și condițiile de trai s'au schimbat cu totul prin răscumpărarea dreptului de pensiuni ce sub vechiul regim îl aveau diferitele ei grade de nobleță, ea a devenit foarte turbulentă, mai mult ca erii când tind masele populare la războiu. Trecutul cel mai apropiat a dovedit că guvernul nu este în stare să stăpânească turburările interne de cât prin întreprinderi războinice din afară. Acesta a fost adevăratul motiv al războiului actual. Ceea-ce însă a oprit pe Japonia până acum de la războiu, a fost lipsă de bani provenită din sarcinile pe care și le-a creat printr'un armament mai mare de cât puteau răbda puterile sale. Și dacă astăzi au pornit la războiu, aceasta se datorește situațiunii financiare insuportabile.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Februarie 1904.

— **Social-democrații în contra ministrului președinte Tisza.** La ordinațiunile de restrângere a libertăților întrunilor, ale ministrului președinte Tisza, date împotriva socialiștilor — social-democrații au răspuns prin 250 meetinguri Dumineca trecută în diferite părți ale țării. Mai mare în proporții a fost fără îndoială cel ținut în *Tatarsaal* din Budapesta, la care au participat peste 40,000 de inși. Cu o violență extra-ordinară a fost atacat guvernul Tisza de toți oratorii și la sfârșit s'a votat o moțiune în sensul că împotriva guvernului Tisza se va porni o luptă înțetită și cu mijloace extra-ordinare. Imensa mulțime s'a împrăștiat pe urmă în destulă ordine considerând dispoziția agitată din adunare.

— **Alegerea din Kölesd.** Se depeșează din Kölesd: În cercul Kölesd, devenit vacant prin moartea deputatului *Pichler Gyözö*, erii s'a făcut alegerea. Au stat în luptă *Simonsits Elemér* liberal și contele *Benyovszky Rezső* kossuthist. Votarea a durat până seara când s'a terminat apoi cu învingerea kossuthiștilor. Contele *Benyovszky* a căpătat 1037, *Simonsits* 892 voturi.

— **Situația politică** este cât se poate de încurcată. Sesiunea delegațiilor, în contra speranțelor ministrului președinte Tisza, se va prelungi și până la sfârșitul lunii Febr.

dacă discuția va continua în alvia în care s'a pornit. În chipul acesta Dieta nu se va putea întruni la începutul lunii Martie, cum s'a vorbit, ci abea mai târziu se va putea întruni și atunci... atunci în fine Tisza va veni cu experimentarea »mânei tari« ca să facă ordine. Va reuși ori nu, asta n'o știe acumă nici cel mai rafinat politician. Dar sunt mulți între guvernamentali, cari cred neclintit în persistența pasivă, — motivată de temerea mandatelor — a partidului kosuthist. Cluburile sunt slab cercetate. Gravitatea situației este transpusă în Viena. — Eri după-ameaz la ora 5 s'a ținut un consiliu de ministrii sub presidența contelui Tisza, care a durat până la ora 8. După consiliu ministrul președinte a plecat noaptea la Viena.

— **Petrecerea de Sâmbătă a comercianților români din Arad** va fi una din petrecerile arangiate pe vremuri cari duceau illo tempore vestea Aradului. Cel puțin semnele asta par a arăta. Ni-s'annunță adică chiar din părți mai îndepărtate participarea unor familii distinse la petrecere. În Arad încă a produs cea mai excelentă impresie colaborarea inteligenței române la născuțele de afirmare a harnicilor tineri comercianți români. Străinii chiar se provoacă la noi ca și la pildă de imitat. Ținem de altfel a rectifica știrea dată de noi cu privire la caracterul petrecerii, care nu e *bal*, ci simplu *petrecere cu dans*, la care damele sunt rugate a lua parte în toalete de stradă.

— **Caracteristic!** Sub titlul „liberalismul maghiar“ ziarul „Alkotmány“ scrie că între 21 vicepreșidenți ai partidului liberal din Bihor 6 sunt Ovrei, ear în comitetul executiv dintre 333 sunt ovrei 235.

Martiri!? Sub titlul »Martiri deli Bilek« ziarul »Budapesti Hirlap« scrie cu durere despre osânda ce au suferit șefii tulburărilor militare din Bilek. Zice că vinovatul de căpetenie, Kuczka Mihály, căruia i-s'au dictat trei ani de temniță, era iubit de ofițeri, de oare-ce picta frumos biserici. Panczél János, caporal, tot trei ani va sta în temniță, asemenea Molnár János, care la parada schimbării de gardă a cântat Kossuth nota. Mai sunt osândiți 10 la câte un an și câte 8 luni temniță de cetate. Ear Pracsai József s'a împușcat de bănat, trebuind să servească peste 3 ani.

— **„Romanul căsătoriei“**, eselenta operă a marelui *Leo Tolstoi*, care a apărut în foiața ziarului nostru, a apărut și în volum și se află de vânzare la administrația ziarului »Tribuna«. Un volum costă 1 cor.

Cetitorilor nostri poate că nici nu trebuie să recomandăm această operă a marelui scriitor rus tradusă atât de bine de d-na *Lucreția Russu Șirianu*. Și fără îndemn, credem că vor grăbi toți să-și înzestreze biblioteca, procurându-și acest volum.

— **Părerăa unui general austriac despre războiul ruso-japonez.** Un corespondent al ziarului „N. Fr. Presse“ a avut prilejul să afle dela un distins general austriac care face parte din conducătorii armatei austro-ungare, următoarele păreri asupra războiului ruso-japonez.

„Pentru moment Japonezii se găsesc fără îndoială, în avantaj. Căci puterea morală joacă în războiu un rol cu totul deosebit și de aceea este de o importanță enormă faptul că Rușii sunt cei dintâi, care au suferit o înfrângere simțitoare.

Două vase de războiu foarte prețioase au fost puse în afară de ori-ce puțință a luptei mai departe, ceea-ce însemnă că nu numai o pierdere materială grea, ci o și mai mare pierdere morală. Peste tot, se pare că războiul maritim este ca și hotărât și este hotărât în favoarea Japoniei. Dar, de sigur, lucrurile vor lua altă față, îndată ce teatrul războiului va fi transpus de pe mare pe uscat. Eu nu vreau să-mi iau rolul de profet, dar cred a putea totuși prevedea, că Rusia nu va putea fi nsă de Japonia pe uscat.

Aici, numărul maselor și calitățile individuale ale soldatului cad greu în cumpăna Rusiei. Soldatul rusesc nu poate fi răsturnat — ca să mă exprim cu un termen vulgar — nici într'un chip. El rămâne la postul lui, până ce cade. El luptă fără nici o considerație, împecat cu soarta lui, neatins de gândurile morții. Nu-i vorbă, acelaș lucru se spune despre soldatul japonez. Se spune, că soldații japonezi s'au luptat totdeauna ca niște jgrii. Dar soldatul rus și-a dovedit bunele sale însușiri militare în multe războaie europene, pe când japonezul — cel puțin în secolul din urmă — n'a avut a se lupta decât cu popoare de rasă galbină, în doosebi cu Chinezii, cari de sigur că nu prea posed multe calități războinic.

Prin urmare, n'avem nici un punct de razim pentru presupunerea, că soldatul japonez ar fi egal sau poate chiar superior soldatului rus. E cu puțință, ca să ni-se reserve și în acest punct surprinderi din partea acestui popor remarcabil, care în ciuda inferiorității sale fizice — și a însușit în cinci-zeci de ani toate cuceririle progresului european pe tărîmul militar, cât și pe celelalte terene.

Dar dacă cumpănim rece și sobru împrejurările, dacă luăm în seamă mai ales rezervele de oameni aproape nesecate ale Rusiei — atunci cu greu am mai putea crede în o învingere definitivă din partea japonezilor.“

— **Comunicări etnologice din Ungaria.** Sub titlul „Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn“ dl profesor Dr. Anton Hermann redactează în anul IX în Budapesta o revistă în limba germană, în care după-cum vedem din prospectul ce ni-se trimite la redacție, se va da atențiune deosebită folklorului român „Viața Românilor — zise prospectul — este extraordinar de bogată în momente importante și interesante, și literatura folkloristică românească conține o abundență mare de material de mare valoare. A le face acestea cunoscute științei universale ni-se pare o problemă grată pentru revista noastră, care face serviciu de mijlocire între răsărit și apus“. Revista apare în fascicule lunare și costă pe an 20 coroane (22 fr.) și se poate abona la editorul, Dr. A. Hermann. Budapesta I. Alagut utca 4 I.

— **Logodnă.** Ni-se anunță logodna domnului Dr. Valeriu Gaița cu d-șoara Catița Ghibu din Ciacova.

Le urăm fericiri senine.

— **Congres socialist.** La 15 c. s'a deschis în Etienne congresul socialiștilor francezi. Rounet, unul dintre șefii, lor, a spus că socialiștii trebuie să sprijinească politica guvernului care luptă în contra bisericii. — S'a protestat apoi în contra războiului ruso-japonez, spunând că diferendul trebuia să i-se dea spre rezolvarea curții arbitrale din Haga.

— **Sedința conferenței internaționale din Haga.** Conferența internațională din Haga a fost convocată. Președintele este *Muraviev*, ministru de justiție rusesc, care a și plecat la Haga, unde a sosit deja și reprezentantul Austriei, Dr. *Henric Lammasch*, consilier de curte și membrul casei seniorilor. Se va judeca în cestiunea din Venezuela, care e deja de mult la ordinea zilei. Sentița se așteaptă pe 24 I. c. Aceasta va fi a doua dintre sentițele conferenței. Intâiu a judecat în cestiunea ivită între Statele-Unite și Mexico din cauza unor neînțelegeri religioase și s'a sfișit cu condamnarea Mexicului la o mare sumă de bani.

— **Trimisul împăratului Wilhelm II al Germaniei la Petersburg.** Colonelul german *Scheidl*, pe care l-a trimis împăratul Wilhelm, a sosit la St. Petersburg. El va cere dela Țarul Nicolae modelul tecel de sabie din piele, pe cari le poartă mai mulți ofițeri din armata rusească, astfel și regimentul „*Alexandru*“ de grenadiri, al cărui șef e colonelul *Scheidl*. Împăratul Wilhelm voiește să introducă în armata sa această teacă. Colonelul va mai preda și o scrisoare autografă a împăratului și coiful de însemnătate istorică a regimentului, a cărui șef este.

— **Dramă din cauza dragostei.** O știre tristă s'a răspândit de câte-va zile printre locuitorii co-

mitatului Caraș-Severin. Veduva și cele două fete ale preotului gr.-oriental român *Olteanu* au fost găsite Vineri dimineața moarte. Sunt semne, cari arată, că au căzut victimă otrăvirii. Nu de mult — scriu ziarele — fetele popii au făcut cunoștință cu doi fi ai învățătorului *Cimra*, cari au cerut nu mult după aceea mâna fetelor. *Cimra* era om văduv și a pus ochii pe frumoasa și bogata veduvă, apoi a hotărât, că o ia de nevastă. Ea însă a refuzat. La aceasta fi învățătorului au părăsit de-odată pe fete fără să-și ia măcar rămas bun. Fetele înșelate s'au otrăvit împreună cu mama lor cu arsenic și au murit între chinuri grozave în câte-va minute.

— **O achitare senzațională.** Ziarele italiene au scris mult despre afacerea faimosului profesor de chirurgie *Dantona*, care cu ocazia unei operațiuni a uitat în rana pacientului puțină vată; această neglijență a produs moartea bolnavului, căci a căpătat inveninare de sânge și a murit în câte-va ore. *Dantona* a fost pus sub acuzație, dar fiind-că e senator, l-a judecat o comisie specială trimisă de Senat. Acum se telegrafează din Roma că *Dantona* a fost achitat.

— **Ziua nașterii lui Edison.** Se anunță din New-York: Cu ocazia zilei nașterii lui Edison, care e tot odată și aniversarea invențiunii luminii electrice, s'a dat un mare banchet. Marele inventator a primit din toate părțile lumii o mulțime de telegrame de felicitare. Intre cari mai călduroasă e a președintelui Roosevelt, care atribuie invențiunii lui Edison o mare parte la întărirea poziției de acum a Statelor-Unite.

— **Sic transit gloria** — ar putea să esclame lordul Roberts, fostul comandant al trupelor engleze, sir Kelly-Kenny și alți ofițeri superiori, căror Vineri li-s'a dat pe scurt de știre, că nu se mai reflectează la serviciile lor... Ba unora dintre ofițerii scoși din serviciu nici atâta nu li-s'a spus, ci s'au pomenit că cei cari îi înlocuiesc viu să-și ocupe postul, lor arătându-li-se ușa.

— **Amintirea lui Kant.** Intr'o ultimă ședință a parlamentului din Belgia un deputat a propus să se eternizeze memoria lui Kant din incidentul centenarului nașterii sale, în anele parlamentare. Deputatul *Denis* și-a motivat propunerea cu faptul că I. Kant a fost primul care în opera sa „*Zum ewigen Frieden*“ a solicitat *pacea universală*. Președintele însă a declarat că pentru astfel de manifestații nu află precedent și așa majoritatea n'a primit propunerea.

— **Avis.** Doritorii de a schimba cărți postale ilustrate, timbre, corespondență, conversație cu străinătatea, cu persoane din România mai cu seamă, și cu dela noi din țeară chiar, — mijloc de a se instrui reciproc și cunoaște unii pe alții, de a-și desvolta cunoștințele, de a putea admira prin vederi monumentale naționale, arta, mărețiile naturii și a oamenilor, colțuri fermecătoare din toate colțurile pământului nostru — doritorii zic își pot trimite adresele lor, deșlusit scrise:

Librăriei Frățilă din București, Calea Griștei 195, care le va publica gratuit în Ștăfeta Filatelista.

Pe lângă adresă, se poate nota limba de conversație, felul ilustratelor preferate, ca: vederi, peisagii, monumente, fantazie, bărbați de stat etc.

Amatorii de a primi și ziarul în chestie, cu adresele, alături pe lângă adresă și 25 bani în mărci postale.

Avis tinerimei, studenților.

Premiile Academiei Române.

Publicațiunile prezentate Academiei Române pentru concursul premiilor anuale, ce sunt a se de-cerne în sesiunea generală din 1904.

1. La premiul Năsturel-Herăscu de 4000 lei: Brătescu-Voinești (I. Al.), Nuvele și Schițe, București 1903.

Cantilli (Constant.), Aripă de vis, București 1903.

Demitrescu (George), Eugenia. — Poemă în versuri, ed. II, București 1903.

Demitrescu (George), Adevărul sau Omul, Natura și Dumnezeu. — Poemă în versuri, ed. II, București 1903.

Dimitrescu (Christ. N.), Quatrene. — Epigrame, epitafuri, umoristice, II, București 1903.

Halaceanu (Virgiliu Em.), Marele Dicționar român-englez și englez-român. — Rol. I, român-englez, Iași, f. a.

Leonescu (V.) și T. Dușescu-Dușu, Două drame țărănești, București 1903.

Orleanu (Mașorul Al. G.), Horia, Cloșca și Crișan sau Revoluția Românilor din Transilvania și Ungaria în 1784. — Dramă istorică, Focșani 1903.

Rădulescu-Niger (N.), Patriotism — Tribuna poporului — Roman social, București 1903.

Stere (C. G.), Introducere în studiul dreptului constituțional. — Partea I, Iași 1903.

La premiul statului Lazăr de 5000 lei: Bastaki (Dr. Th.), Studiu clinic asupra băilor Lacul-Sărat, București 1903.

Belcik (Alexandru A.), Studiu de legislație comparată. — Copilul natural. ed. II, București 1902.

Birou (Iuliu), Carte de compunere pentru școlile primare. — Cursul I, Oravița 1902. — Cursul II, Lugoj 1902.

Galian (Dr. Dumitru), Contribuțiunile la studiul igienei rurale, Focșani 1903.

Georgescu (Căpitanul — acum maior — Christodulo), Principii relative la tactica focurilor infanteriei, București 1902.

Georgescu (Căpitanul — acum maior — Christodulo), Tactica celor trei arme, București 1903.

Nicolaescu (N.), Geometrie plană și în spațiu ed. II, București 1903.

Niculiță-Voronca (Elena), Datinele și credințele poporului român, adunate și așezate în ordine metologică, col. I, părțile I—II, III, IV — V, Mihalcea lângă Cernăuți 1903.

3. La premiul Adamachi de 5000 lei (divisibil): Bârseanu (Andrei), Istoria școlilor centrale române gr.-or. din Brașov, Brașov 1903.

Ciocărlan (Ion), Pe plaiu. — Schițe de la țară, București f. a.

Demitrescu (George), Creatura și Creatorul sau Tainele Dumnezeiești. — Poemă în versuri, București 1903.

Dușescu dușu (U.), Considerațiuni critice asupra poesiei noastre populare. — Doine, București 1903.

Gavanescul (I.), Istoria pedagogiei, vol. II, 1903.

Hodoș (Constanța), „Aur“ I... Dramă în patru acte, București 1903.

Moga (Vasile S.), Alcătuirea unei gospodării rurale, ed. III, București 1903.

Negulescu (Paul), Tratat de drept administrativ român. — Partea I. — Organizarea administrativă a României, fasc. I, București 1903.

Nenișescu (Dimitrie S.), Studiu asupra fluviilor convenționale. — Dunărea în dreptul internațional public, București 1903.

Nicolescu (George D.), Parlamentul român, 1866 — 1901, București 1903.

Pacu (M. N.), Elemente de instrucție civică, drept economie politică, Galați 1903.

Pătrășcoiu (Gr. și I.), Studiu introductiv asupra băncilor populare sistem Reiffeisen și Schulze-Delitzsch, București 1903.

Podanu (V.), Cântece vol. II, București 1902: vol. III, București 1903.

Pop (Vasile), Ocna vieții. — Schițe, fantasii și nuvelete, București...Ploiești 1903.

Popovici-Lupa (Dr. N. O.), Agricultură. — Cunoștințe practice de cultura pământului și a plantelor agricole, București 1902.

Rosetti (Radu D.), Printre picături, Ploiești 1904.

Roșculeț (Dr. Valeriu), Stațiunea balneară și climatică Strunga (jud. Roman). — Studiu igienologic asupra localității în vederea așezării unui sanatoriu pentru tuberculoși, București 1903.

Sanielevici (H.), Incercări critice, București 1903.

Sorcovă (pseudonim), Clipe de repaus. — Seria II. — Schițe și Foițe, Brașov 1903.

Urechia (A.), Dictionaire français-roumain, deuxième édition, București 1903.

Petreceri.

— *Invitare.* Secțiunea meseriașilor români dela „Asociațiunea națională aradană“. Vă invită cu onoare la petrecerea populară împreună cu concert și reprezentațiune teatrală ce se va aranja Duminică 21 Februcie st. n. 1904, în sala „Casei Naționale“ din Arad. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare; locul I. 1 coroană, locul II. 60 filerți. Venitul curat este destinat pentru repararea bisericei. Suprasolviri se primesc cu mulțumită la adresa dlui Constantin Don, episcop primar.

PROGRAMA :

1. „Motto“ cor bărbătesc de **. 2. „Cete legeni codrule“ duet de Isidor Vorobchievici cântat de d-șoarele: Mărioara Nichin și Agatia Truța. 3. „Dorul“ cor mixt de I. Mureșean. 4. „Inimă de român“ cor. mixt de C. Porumbescu. 5. „Hai Ileană“ cor mixt de G. Musicescu. — Toate piesele se vor cânta de corul secțiunii sub conducerea dlui *Dimitriu Simea*, pedagog de cursul IV. 6. „Vlăduțul mamii“ sau „Bucovina n'a învățat și umblă la însurat“ comedie într'un act de Ioan Lupescu, artist român.

Persoanele: Vlăduțul mamii, școlar de sat dl Cudai, Iftin Sârciog, pădurar bătrân dl George Dehelean, Costică Seinescu, boier tinăr dl Vasilie Benecan, Sevasta, mama lui Vlăduț d-șoara Maria Budaș, Smărăndița fca lui Iftini d-șoara *Rozalia Moș*. — După reprezentațiune joc.

— Reuniunea de cântări și muzică div Lugoj arangiază Sâmbătă în 7/20 Februară 1904, sub dirigența dlui Ioan Vidu în sala mare a otelului „Regele Ungariei“ din Lugoj, un concert urmat de dans la care Vă invită respectuos. Prețul locurilor: Fotoliu 3 cor. Parchet (șir I—IV) 2 cor. — (șir V—VIII) 1 cor. 60 banf; (IX—XV) 1 cor. 20 banf. Loc de stat 1 coroană. Bilete se capătă la cofetăria Kosár și în seara concertului la cassă. Inceputul precis la orele 8½ seara. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și darea de seamă se va face pe cale publicistică.

ECONOMIE.

Chestiuni de dare.

IV.

Darea progresivă e foarte puțin lătită în praxă. Până acum e introdusă în unele cantoane din Elveția și în Anglia, dar aici numai pe moșteniri și legate.

Dacă darea progresivă s'ar putea introduce în mod rațional, ea ar fi sistemul cel mai just și mai corăspunzător din toate punctele de vedere. Numai printr'un astfel de sistem s'ar putea aduce la deplină valoare principiul capacității de dare, care trebuie să fie totdeodată principiul sacrificiului egal, așa că fie-care să simtă darea în aceeași măsură, să fie o povară egală pentru toți în sensul filerilor văduvei din Evanghelie.

Se zice cu drept cuvânt, că acela, care are un venit de 100.000 fie cor., fi., fr., sau M. etc. mai ușor poate suporta o dare de 20% decât poate suporta o dare de 5% acela, care are un venit de 1000 cor.

Aceasta să poate întări și cu aceea, că capacitatea de prestațiune crește în raport mai potențat decât venitul, partea liberă din el, așa numitul venit liber, reprezintă totdeauna o cvotă mai mare, chiar și dacă trebuințele să satisfac mai bine.

Să luăm d. e. că cine-va are un venit anual de 4000 fl. și ca 3000 fl. îi ajunge pentru acoperirea trebuințelor sale obicnuite, îi va rămânea a patra mie ca venit liber, pe care îl va putea folosi, cum voește. Dacă acum i-a crescut venitul dela 4000 la 5000 și admitem, că trăesc tot așa ca și mai nainte, îi va rămânea ca venit liber 2000, prin urmare cvota, peste

care poate dispune liber i-s'a dublat cu toate că venitul său general i-s'a sporit numai cu a 5-a parte. Dar să zicem, că măririi-se venitul dela 4 la 5 mil va trăi mai bine ca mai înainte cheltuind în loc de 3000, 3½ mil, totuși îi va rămânea ca cvotă liberă 1500, care în tot cazul reprezintă un raport mai potențat decât acela, în care i-s'a sporit venitul general. Este deci evident, că capacitatea de prestațiune economică sau de sacrificiu crește în raport mai potențat decât venitul, prin urmare este just, ca și darea să crească progresiv.

Darea progresivă nu numai, că e mai justă, ci introdusă rațional ar fi și mai corăspunzătoare principiului național-economic, care pretinde, ca povara să se împartă astfel pe particulari, ca aceștia să o poată suporta, cât se poate mai ușor și mai durabil, ca astfel pe lângă întreg să poată esista și părțile și să poată produce, căci numai așa pot ele să fie izvor nescabil din care statul să-și poată trage în continu forța și nutreământul său,

Ca acestea mai putem adăoga, că chiar și în cazul când am aprecia chestia în legătură și consonanță cu principiul beneficiului, încă s'ar putea aduce în favorul dării progresive faptul, că de ordinar cauzele sociale și colective contribuiesc în mare măsură la formațiunea averilor mari, decât la a celor mici și că prin urmare și după principiul beneficiului este just, ca cele dinău să plătească mai mult societății decât cele din urmă.

Deși darea progresivă se poate justifica din mai multe puncte de vedere, după cum se vede din cele expuse mai sus, ea totuși are potrivnicii cari susțin, că ar fi nedreaptă neeconomică și volnică și că dacă s'ar continua în urmă ar absorbi tot venitul. Aceste obiecțiuni se bazează, după cum zice A. Wagner, parte pe petiționes principiul, parte să pot ușor răsturna. Cu toate acestea darea progresivă nu e populară, parte din cauză, că socialistii voesc a o face un mijloc de nivelare a avuțiilor, parte din cauză, că opinia publică nu e pătrunsă încă de dreptatea și necesitatea ei. Din această cauză chiar și aderenții de ai progresiunii, cum e A. Wagner, sunt de părere, că la regularea practică a cvotei sau a procentului de dare, ținându-să samă de opinia publică poate și trebuie să se primească principiul degresiv, care implică în sine pe cel progresiv, după-cum am arătat mai sus. Intr'un asemenea cas ar fi de a se urca procentul de dare numai moderat până la maximul de 4—5% excepțional 6—8%.

— *Durere de stomac. Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipset de ape, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.*

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »*Senega*.« Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nesticăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 filerî. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlujă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât răgușat, în contra tusei măgărești, în contra taturer boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 filerî.

699-111

SPIRT CONTRA REUMEI

(spi. tul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă de cangrenă, amorțirea muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Fabrică de motoare în Dresda

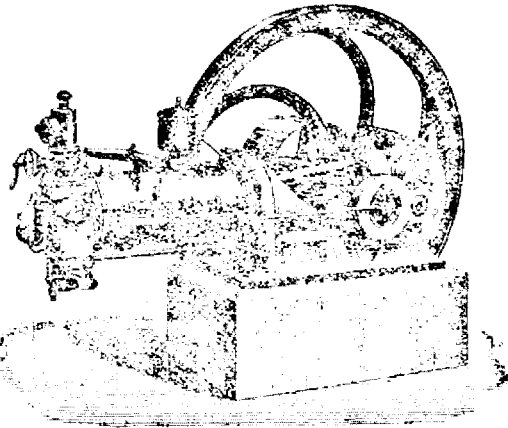
(mai înainte Hille) stabilimentul filie și atelier

GELLÉRT IGNÁCZ și COMP.

Telefon 12-91 BUDAPESTA, VI. Calea Teréz 41. Telefon 12-91

Recomandăm ca recunoscute de cele mai perfecte motoare de Dresda de benzin, locomobile și motoare p. producere de gaz de cărbuni (generator).

Manipulara cea mai
simplă
64 distincții.

Cel mai lefin motor.
8 decoratiil de stat.

3000 de mașini transportate în chipul cel mai culant.

Pentru mănare de mori, măcinare, cămări b-nutretori în economie de lăptărie de tălat lemne, ridicat de apă, trierat și pentru alte lucrări economice și industriale. Motoarele din Dresda sunt cele mai perfecte, la toate expozițiile din lume, acestea au dobândit cele dintâiu premii.

— Condițiuni de plată favorabile. — — Garantare absolută! —

NOU! Atelier principal în Budapesta. NOU!

84 4-12

am arangeat cu specialiști și mașiniști din Dresda

Industrie locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT ÁGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în

ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult
on. public marele său

magazin de mănuși pentru băr-
bați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de
stomac, suspensorii, șarșafuri de
piele, irigatore și pânze de gumă,
precum toate câte se țin de brânșă
asta, pe lângă prețuri estine. — Asor-
timent uriaș. 1058 46-50

■ CROITOR ROMÂN. ■

În atenția publicului

bărbătesc.

Paltoane p. bărbați

potrivite anotimpurilor, pregătesc
din cele mai moderne stoffe
indigene și străine, după croi-
tură de șic pe

lângă prețuri avantajoase.

Rugându-mă pentru spriginul
M. On. Public semnez cu deo-
sebită stimă 31 22-25

NICOLAU IOSIF

croitor bărbătesc.

■ ARAD, Piața Tököly. ■

În localit. cafonelei de odinioară alui Huzó.

Am onoarea a aduce la cunoștința
m. on. public, că 1009 30-50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumșetare.

Ani îndelungați am lucrat în ate-
liere de rangul întâi din Budapesta,
Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa
incât sunt în poziția plăcută de-a putea
corespunde tuturor esigențelor mo-
derne.

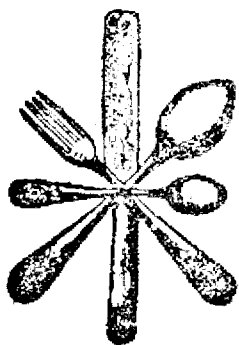
Primesc tot felul de lucrări de
brânșă asta dela cele mai simple
până la cele mai elegante, pe lângă
prețuri moderate.

Primesc estin mobilarea de locuințe
în loc și provință. La mutări primesc
transportul mobilelor, precum și repa-
rarea și renovarea de mobile și mese
de biliard, pe lângă prețuri estine.

Reiner I. Gyula,

tapisier și împodobitor.

Un bilanț de economie CASNICA.

In prețuri uimitor de ieftine răspândesc în toate părțile din magazinul meu prea încărcat

61 12-12

obiectele mele de argint mexico de renume universal prin eselența lor, și anume:

- 6 buc. cuțite de masă argint mexico
- 6 " furculițe " " "
- 6 " lingure " " "
- 12 " lingurițe " " "
- 6 " cuțite de dessert " " "
- 6 " furculițe de dessert " " "
- 1 " lingură mare de supă, " " "
- 1 " lingură " de lapte " " "
- 2 " sfeșnice elegante de masă pentru salon

46 BUC. la oaltă numai 6 FL. 50 CRUCERI.

Fiecare cumpărător primește pe lângă acestea drept remunerație pe lângă garanția un cântar casnic pentru greutate de 12½ chilo — gratuit. Argintul de mexico este un metal alb pentru acărul durabilitate primese asupra mea garanția pentru 25 ani. Se trimite în urma trimiterii banilor ori la cerere prin rambursă din magazinul din Europa.

Casa centrală de circulație Denkes József, Budapesta VII. Hernád 54.

SFETNIC JURIDIC

(Auto-advocat) carte folositoare pentru ori cine, pentru-că cu ajutorul ei afacerile sale de caracter juridic și judecătorec, fără spese și fără avocat singur și le poate apăra. Mai de 30 de feluri de legi, înosebi legi, de contribuție, căsătorie, legea comercială, lege despre pregătirile industriașilor, lege industrială, lege despre intruniri publice, noua lege despre emigrări și despre pașapoarte. Se poate comanda pentru 4 coroane la (Casa centrală d. comerțului. I. Denker (Denker József központi áruház) Budapesta, VII, strada Hernád Nr. 54.

Pentru 5 cor.

trimit 4½ chile (vre-o 50 buc.) — puțin deteriorat

sapun de lux

extra-ordinar de fin de roze, de lapte, de liliie, de rezedă jazmin, vioarele. Se trimite trimițându-se banii înainte ori la cerere cu rambursă

I. Denker str. Hernád 54.

Carte de afaceri pentru industriași!

(Iparosok üzleti könyve) sub acest titlu a apărut o carte folositoare. Nu e op seria, ei registra corăspunzător seapurilor meseriașului. Coloanele se explică ele pe sine și prin urmare fiecare industriaș, dacă n' a învățat contabilitatea, o poate ușor înțelegi.

Cartea conține 2 feluri de registre, comande, muncă predată calfelor și socoteala personalului, unifică deci în sine tot ceea ce pentru meseriaș e nevoie să poarte în evidență. Se poate comanda prin asemnat, legată, în preț de 4 cor.

Casa centrală de comerț

Denker József Budapesta, VII, Hernád Nr. 54.

DESCHIDERE DE PRĂVĂLIE.

Avem onoare a strage atenția binevoitoare a damelor din loc și provincie la

atelierul de modă pentru dame ce-am deschis tocmai acum și am provăzut conform recerînțelor moderne, în

ARAD, strada Deák Ferencz n-rul 7.

unde confecționăm, după facon modern, jachete, mantale de călătorit, haine pentru casă și stradă, precum și tot felul de haine pentru copii, frumos și pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Rugându-ne pentru sprijinul pres. st. dame, semnăm cu deos. stimă

Kaiser Ferencz și soțul,
croitorii de dame.

1056 30-30

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9

(vis à-vis cu biserica).

Execut ori-ce fel de chipiu militar, postav finanțial pentru pompieri, pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat

935 75-80

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravalie noua!

Următorul D-nei Véd. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

67 27-

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20). Casa contelui Nádasdy, colțul străzii Ferray.

Pe lângă prețuri moderate se află de vinzare vase de porțelan, pentru cafea, ceai; vase de lavoar, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

Petrol de cristal,
litru 20 cr. (40 fl.).

Pravalie noua!

Cel mai efin isvor de cumpărare din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frânte) **bilete de amanet**

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte. 1005 118-

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, strada Templom.

— Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 77-

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincie se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid.

Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Nou atelier pentru fabricare de roti și trăsuri!

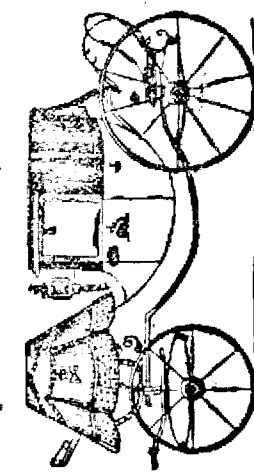
Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provincie, că în

Arad, strada Kossuth n-rul 18

am deschis un

atelier pentru fabricare de roti și trăsuri

corespunzătoare recerînțelor moderne.

Indeplinec în acest atelier toate lucrările și reparaturile corăspunzătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provoacă-mă la faptul că numai în fabrici de mână I. am lucrat, sunt în poziția de a putea satisface pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprijin mă rog.

1068 20-30

Cu deos. stimă

Kiss Odön, fabricant de roti și trăsuri.